

Sleutels naar een nieuwe organisatie van energievoorzieningen

Geschreven door Marcel Heskes en Liesbet Hanekroot

De reis die we de afgelopen twee jaar hebben gemaakt, legden we af met het gedachtegoed en later concreet het boek "Vrij, Gelijk en Samenleven" van Economy Transformers, geschreven door Damaris Matthijsen in de hand. In het boek worden zes sleutels beschreven waarmee concreet gewerkt kan worden aan de gewenste mens- en Aardewaardige samenleving. Deze sleutels beschrijven wij hieronder heel kort in het perspectief van de energietransitie zoals wij die voorstaan.

Ik Ben

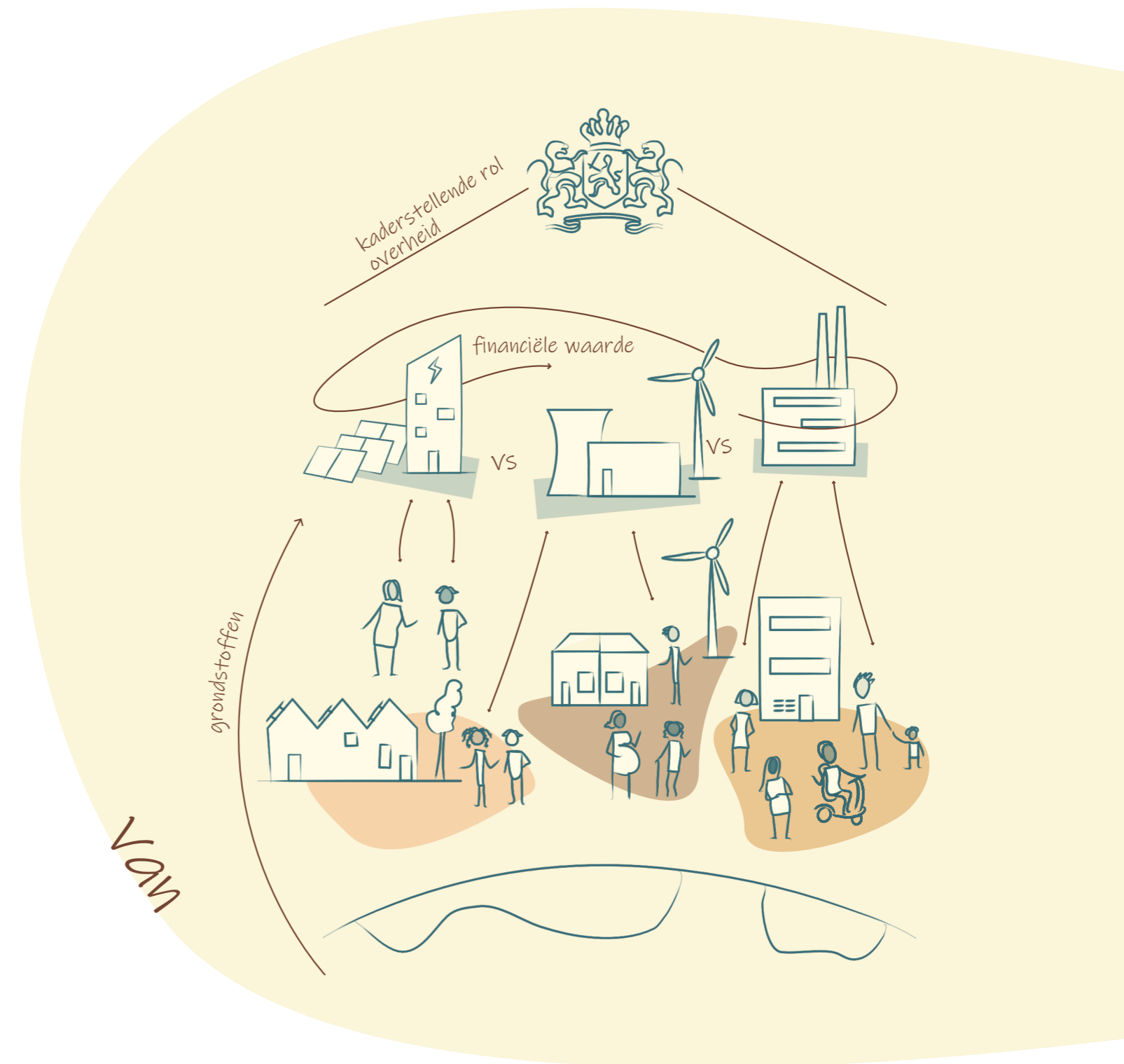
Deze sleutel bevraagt waar je (voor) staat. In de energiesector bevinden we ons nog veelal in een situatie die schaarse energie via geldgerichte verdeelsleutels (gericht op eigenaren en klanten) toewijst en dus verdeelt. We nodigen jullie uit om samen met ons toe te werken naar een energiesector die overvloedig beschikbare hernieuwbare energie op een inclusieve en rechtvaardige wijze organiseert met leven en natuurlijke groei als richtinggevende uitgangspunten. Wij zien energie als een basisbehoefte en gunnen iedereen duurzame energie - niet als economisch goed maar om een menswaardig bestaan te hebben.

Eigendom

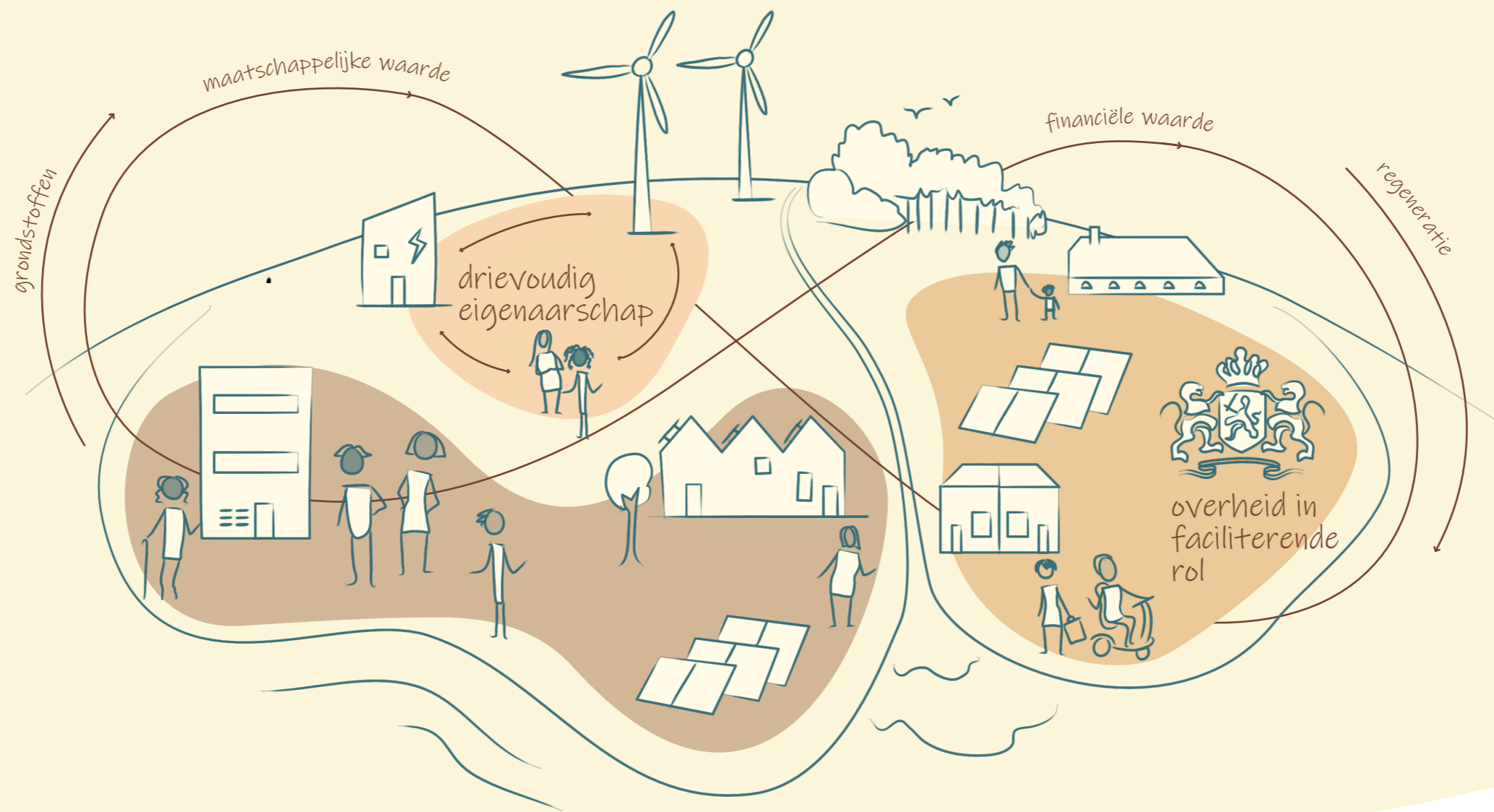
Deze sleutel bevraagt het eigendom van energie en alles wat daarbij hoort. De huidige situatie in de energiewereld is dat 'geld' leidend is in de eigendomsvraag. Wie betaalt, bepaalt. Wij nodigen jullie uit om met ons toe te werken naar een situatie waarin er sprake is van 'gemeenschappelijk beheer' van de energievoorziening en -dienst. De splitsing van de verschillende vormen van eigenaarschap, het drievoudig eigenaarschap, kan zeer behulpzaam zijn om meer ruimte voor iedereen te creëren en het eigendom daarmee meer toekomstgericht te organiseren. Het belang van geld en bezit wordt dan namelijk minder dominant en maatgevend.

Waarde

Deze sleutel bevraagt de 'waarde' die we willen en kunnen creëren met (in dit geval) energie. In het huidige systeem bepalen financiële eigenaren, aandeelhouders, veelal de prijs en condities en zij verdelen de financiële winsten privé. Wij nodigen jullie uit om samen met ons toe te werken naar de situatie waarin het optimaal gebruik en verdeling van energie leidend is, waarin de reële huidige en lange termijn kosten voor arbeid en regeneratie van grondstoffen de prijs mede bepalen én waarin ook menselijke, sociale, ecologische en andere positieve waarden worden gerealiseerd.

naar

Organisatie

Deze sleutel bevraagt de organisatievorm. Het huidige energiesysteem bestaat uit elkaar concurrerende partijen, die de eigen positie proberen te maximaliseren, daarbij veelal ondersteund door verouderde en remmende wet- en regelgeving. Wij nodigen jullie uit om gezamenlijk toe te werken naar een energiesector die onderlinge afstemming organiseert en ook niet-menselijke factoren evenwichtig meeneemt.

Relatie

Deze sleutel bevraagt de (onderlinge) relatie(s). De relaties in het huidige energiesysteem worden veelal gekenmerkt door leverancier (soms vanuit monopolie positie) vs afhankelijke klantrelaties waarbij de overheid sterk regulerend optreedt en belastingen heft e.d.. Wij nodigen jullie uit om je relaties in en om de energiesector zodanig vorm te geven dat we er allemaal deel van uitmaken en waar onderlinge relaties essentieel zijn. Een relatienetwerk waarin we werken vanuit onze fundamentele afhankelijkheden, met energie voor iedereen.

Aarde

Deze sleutel gaat uit van de samenleving als organisme met gaat daarom uit van natuurlijke groei en maat. Respect voor de natuur is het begin van alles. Het huidige energiesysteem is gefundeerd op het exploiteren van grondstoffen. Wij nodigen jullie uit om gezamenlijk een regeneratief energiesysteem vorm te geven, waarin energie, binnen de planetaire grenzen, voor iedereen beschikbaar is met diversiteit, natuurlijke groei en maat als uitgangspunt.

Doe je ook mee?

In onze gezamenlijke reis zien wij een wenkend perspectief: met bewoners en een transformatieve overheid als partner, en drievoudig eigenaarschap van grond, arbeid en kapitaal als randvoorwaarde, is een transitie naar een regeneratief energiesysteem heel goed mogelijk.

Doe, denk, praat je ook graag mee?

Ga naar onze LinkedIn-groep:
[tinyurl.com/onze-energie](https://www.tinyurl.com/onze-energie)

Luister naar [deze aflevering](#) van de podcastserie 'De Broedplaats' van Economy Transformers voor achtergrondinformatie over de zes sleutels.

Of neem contact op met Liesbet:
Liesbet.Hanekroot@kennemerenergie.nl

De inhoud van dit document komt voort uit bijeenkomsten van de praktijkleergroep Peer Governance die gedurende twee jaar plaatsvonden, onder inhoudelijke begeleiding van Damaris Matthijsen en Rosa Lucassen. Deelnemers aan de groep waren Joey ten Cate, Louis Dietvorst, Nathalie van Loon, Marcel Heskes, Pim de Ridder, Riejanne Bouma, Hotze Hofstra, Johannes Lankester, Derk Hueting, Andrea van de Graaf, Hugo Schönbeck, Louise Boelens, Steven Volkers en Sible Schöne.

De praktijkleergroep Peer Governance is gefinancierd door het programma Maatschappelijk Innoveren van de Topsector Energie.

Redactie: Liesbet Hanekroot, Johannes Lankester, Derk Hueting, Rosa Lucassen en Laurien Albeda

Eindredactie: Liesbet Hanekroot en Laurien Albeda

Visualisaties en lay-out: Laurien Albeda

Publicatie: oktober 2023